

Norsk institutt for
bærekraftsforskning

Sirkulær massehåndtering – bruk av LCA- metodikk for behandling av ulike behandlingsmåter av forurensete gravemasser

14. mars 2023

Miljøringen - Temamøte og årsmøte 2023

Hanne Lerche Raadal, NORSUS/NMBU

NORSUS

Norges største fagmiljø innenfor livsløpsvurderinger (LCA) for vurdering og forbedring av miljøprestasjonen til produkter og tjenester

- 14 PhD, 4 i doktorgradsløp
- 21 kvinner, 10 menn

Det grønne skiftet og sirkulær økonomi – i tråd med vår visjon

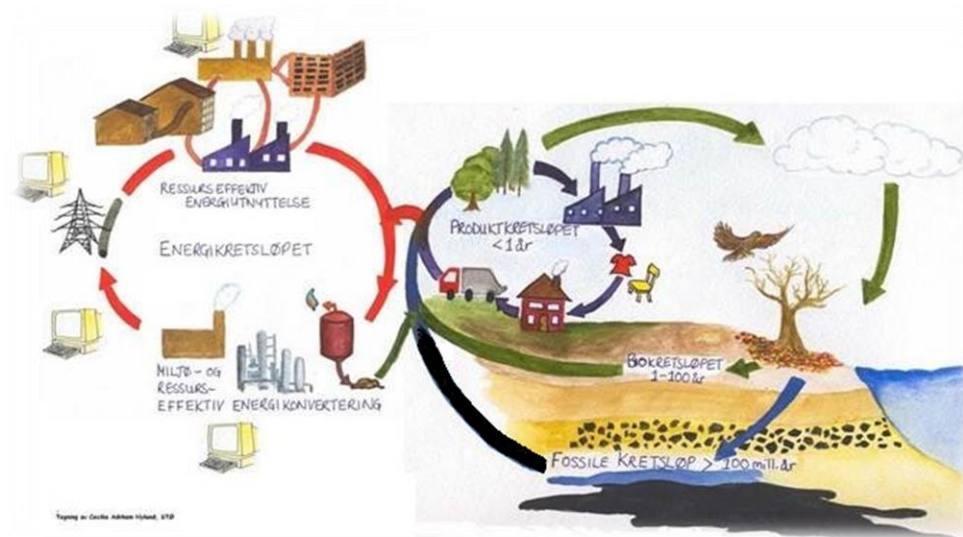
Grunnlaget for all vår forskning fra starten i 1988 – har jobbet med sirkulær økonomi før begrepet ble tatt i bruk...

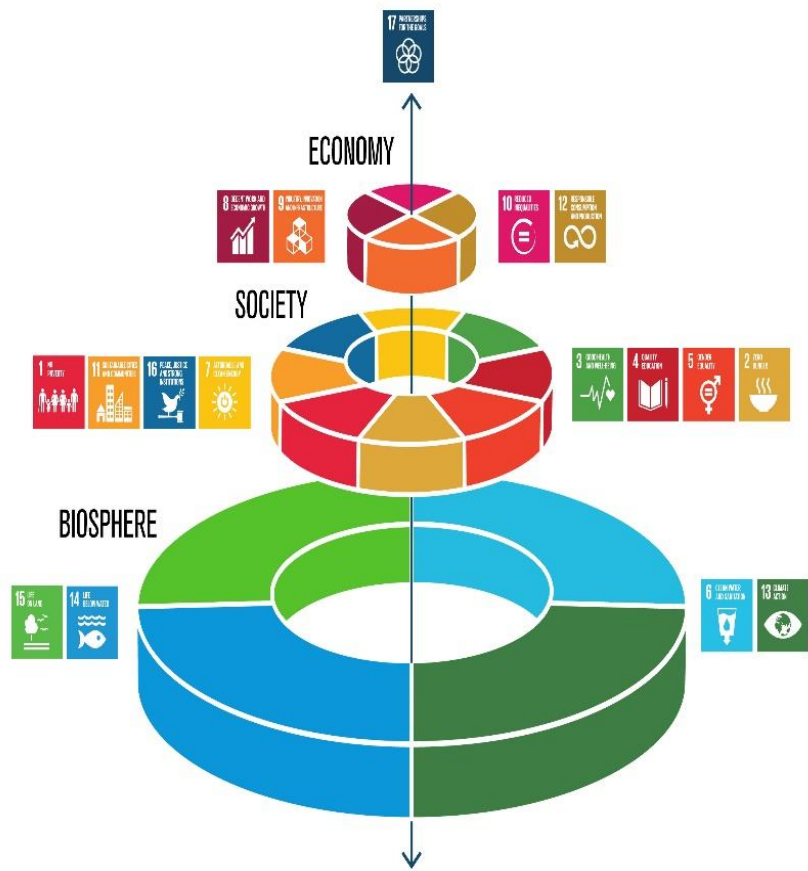
Forskningsbasert kunnskapsgrunnlag

- Dokumentasjon for enklere å ta miljøriktige valg for ulike målgrupper
- Miljøinnovasjon i privat og offentlig sektor

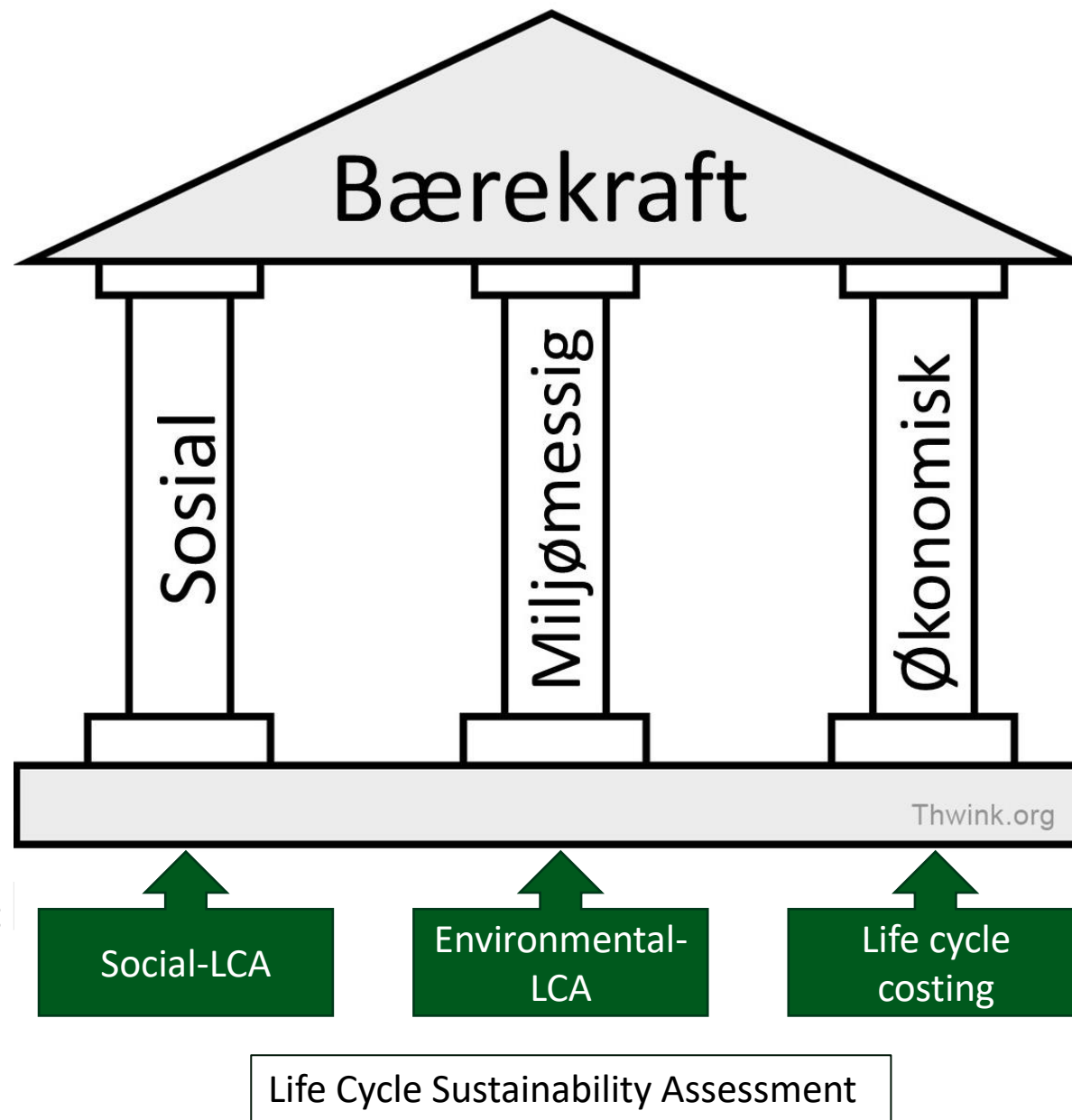
Verdikjede- og kretsløpsperspektiv – Life Cycle Assessment (LCA)

- Metode for å analysere og designe bærekraftige produkter, tjenester og systemer
- Helhetlig - unngå «problemskifte»
  - Geografi og verdikjede
  - Type miljøbelastning

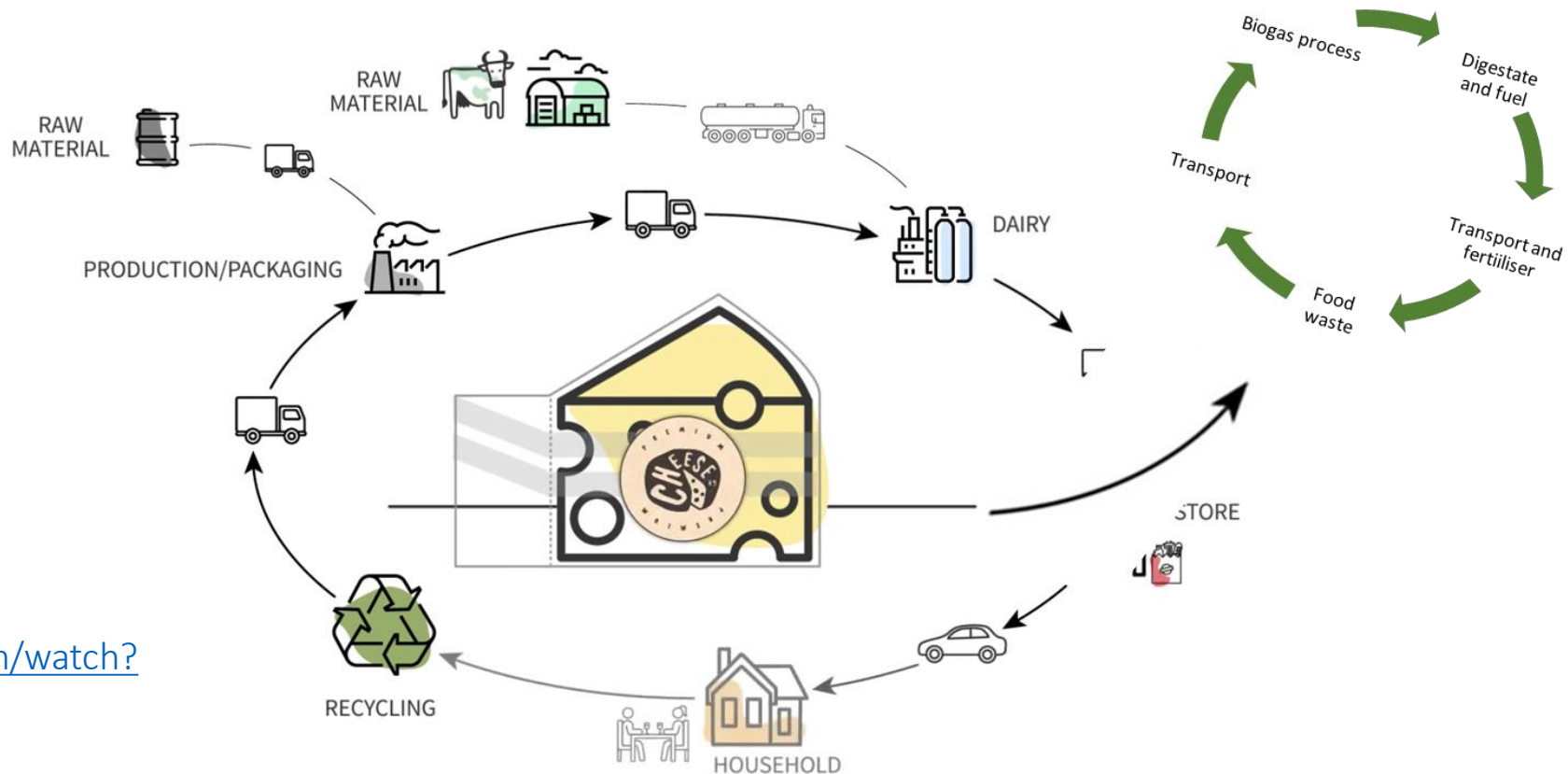

Stockholm Resilience Centre
Sustainability Science for Biosphere Stewardship

Livsløpsvurdering

Systematisk analyse for å evaluere miljømessige konsekvenser knyttet til et produkt, et produktsystem eller en aktivitet. Dette beregnes for en funksjonell enhet med tilhørende verdikjede.

<https://www.youtube.com/watch?v=fvD5fT0LtaE>

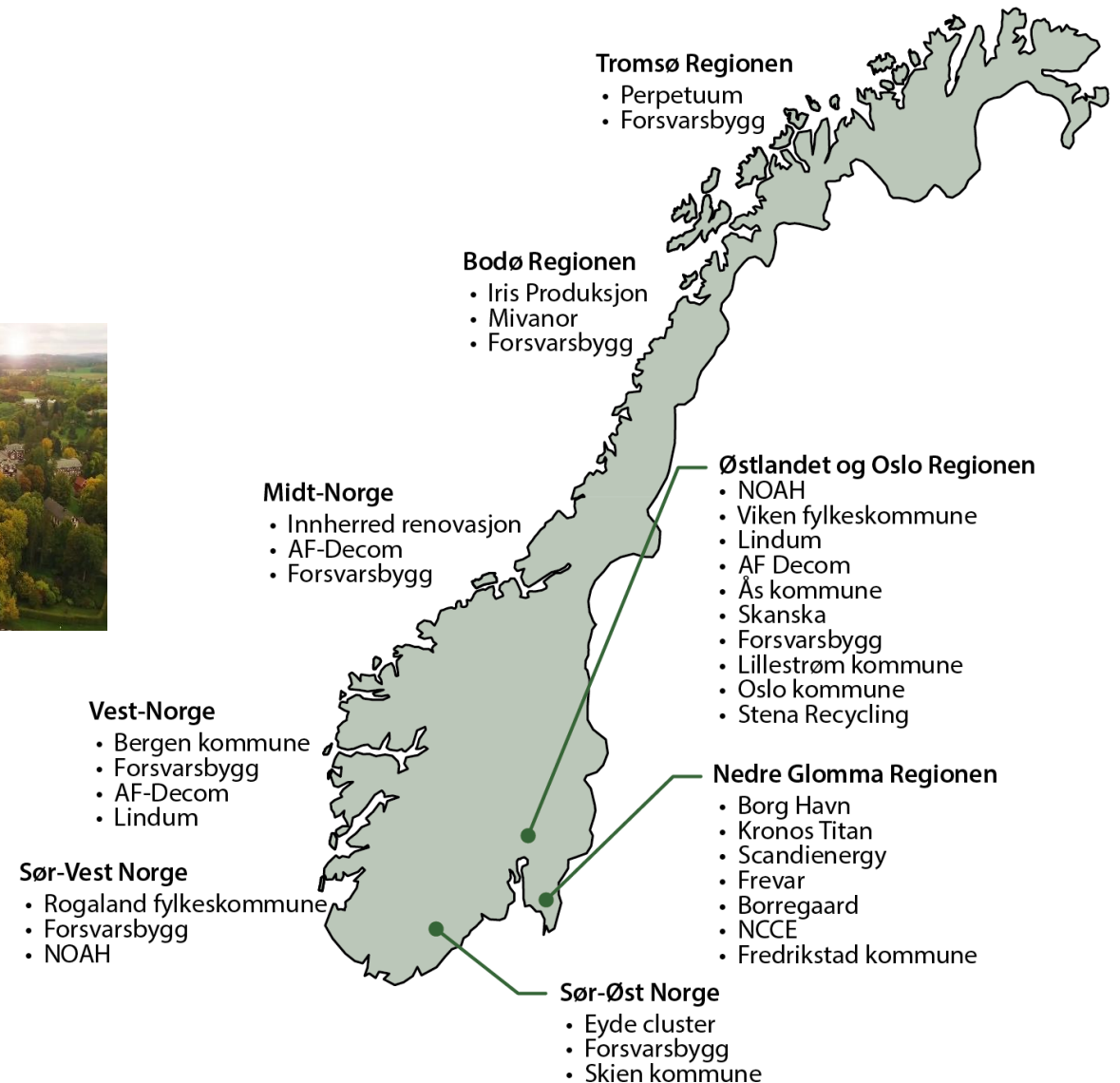

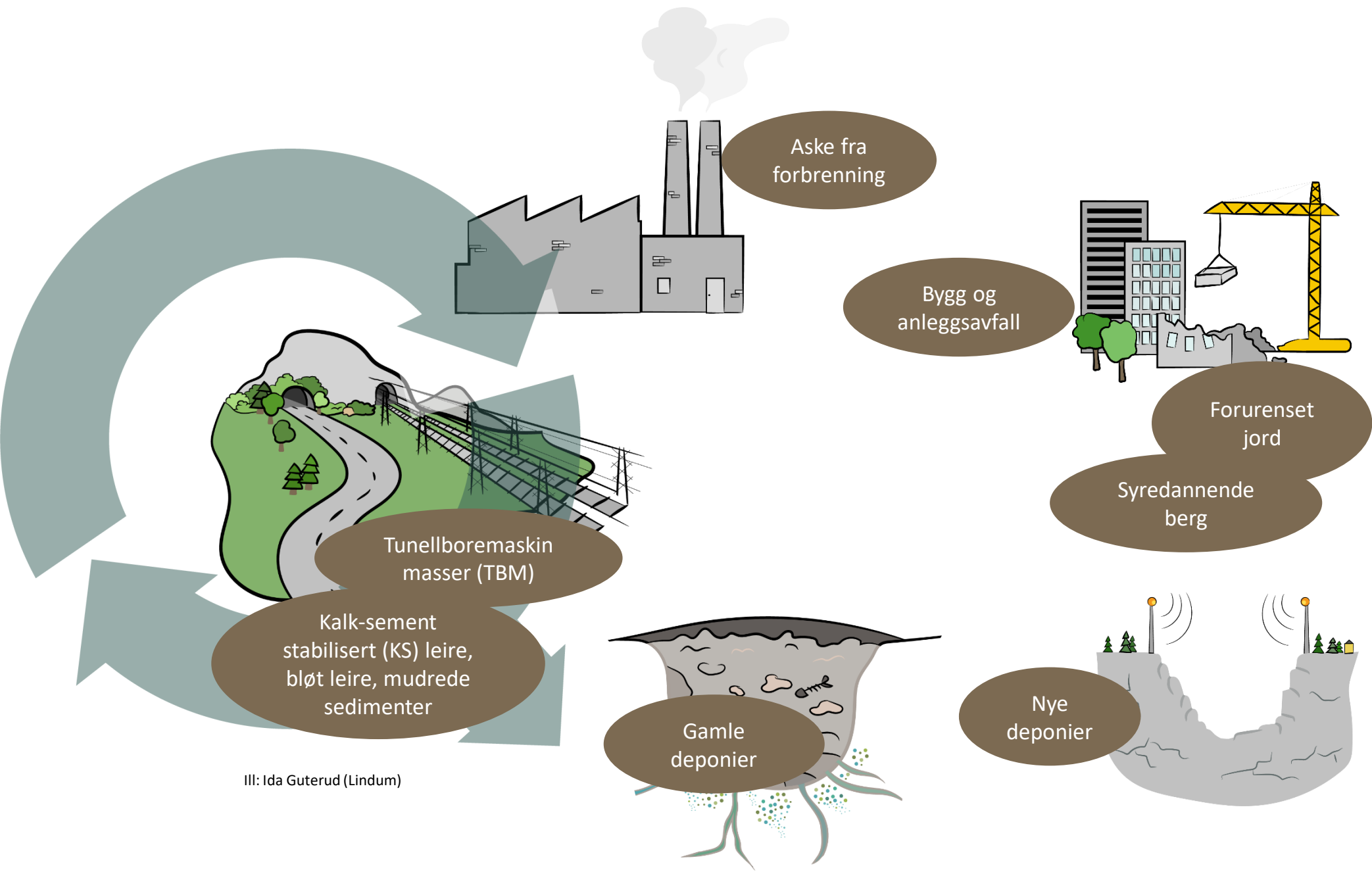
- fra avfall til ressurs

Senter for bærekraftig bruk av overskuddsmasser og avfall i den sirkulære økonomien

“Det overordnede målet for SFI-ordningen er å bidra til styrket innovasjonsevne og økt verdiskaping i norsk næringsliv gjennom langsiktig forskning”

- 24 brukerpartnere, 8 forskningspartnere
- Totalbudsjett: 220 mill.kr
- 96 mill. kr. fra NFR
- Varighet: 8 år

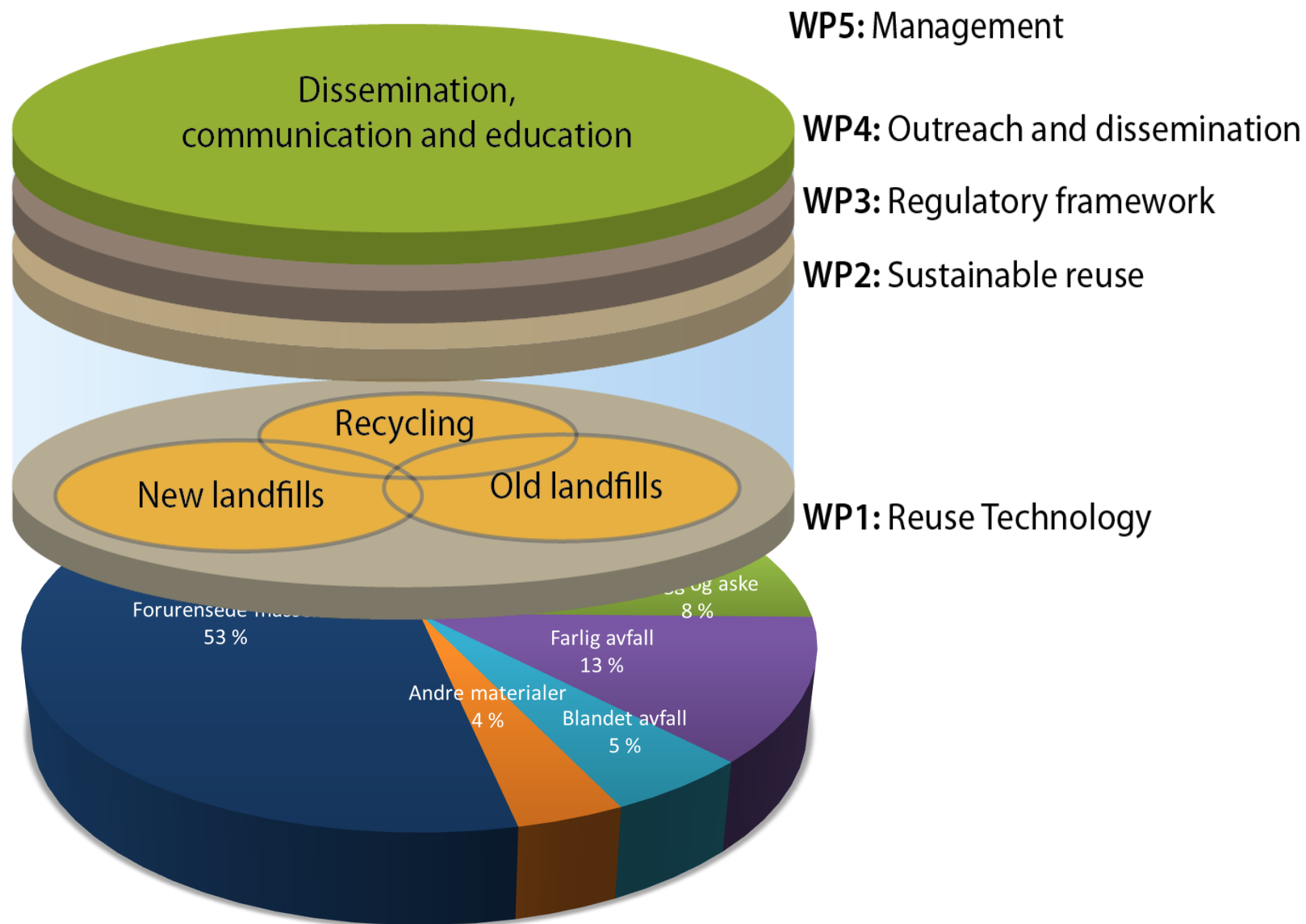

Ill: Ida Guterud (Lindum)

Arbeidspakker

Ressurser som i dag havner på deponi (5 mill tonn (SSB, 2021))

LCA av sirkulær massehåndtering

Masteroppgave vår 2022,
Sander Nørsterud, NMBU:

Sirkulær massehåndtering – en sammenlignende LCA-studie av to behandlingsmåter for forurensete gravemasser

Masteroppgave 2022 30 stp
Fakultet for miljøvitenskap og naturforvaltning

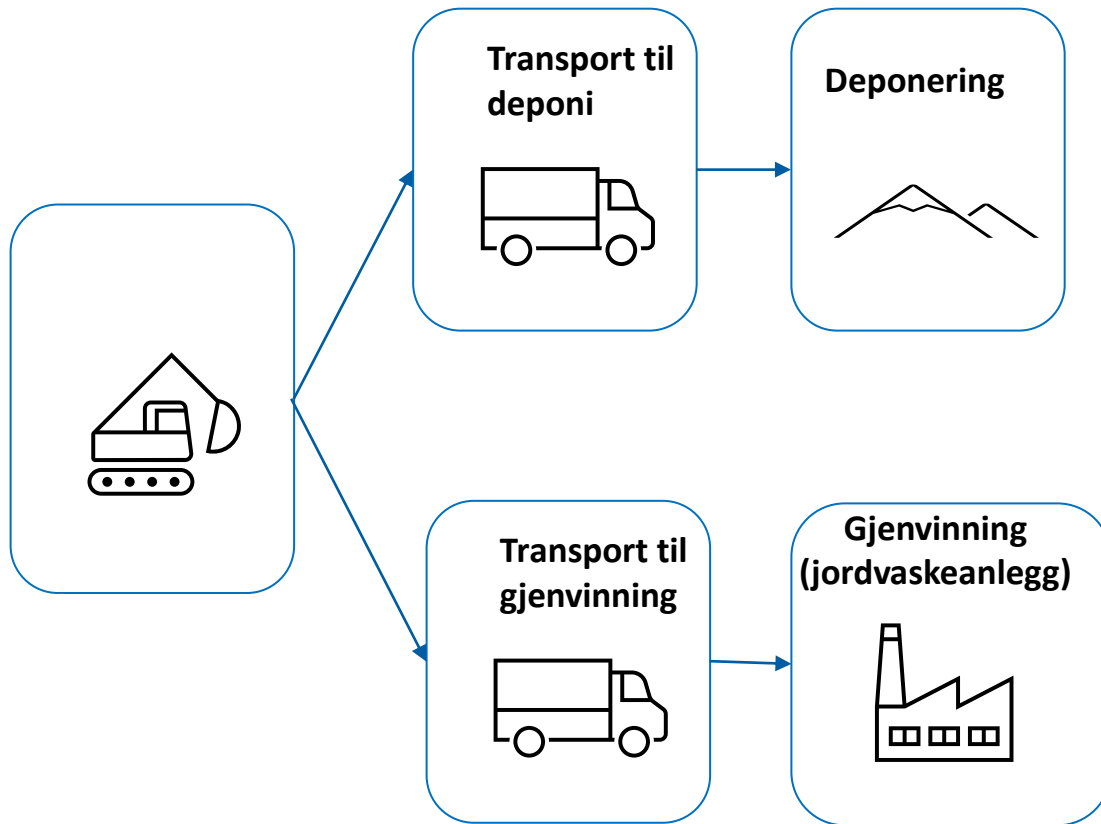
Sirkulær massehåndtering – En sammenlignende LCA-studie av to behandlingsmåter for forurensete gravemasser

Circular waste management of polluted excavation material – A comparative LCA-study of landfilling vs. resource recycling through soil washing

Sander Nørsterud
Fornybar energi

<https://static02.nmbu.no/mina/studier/moppgaver/2022-Norsterud.pdf>

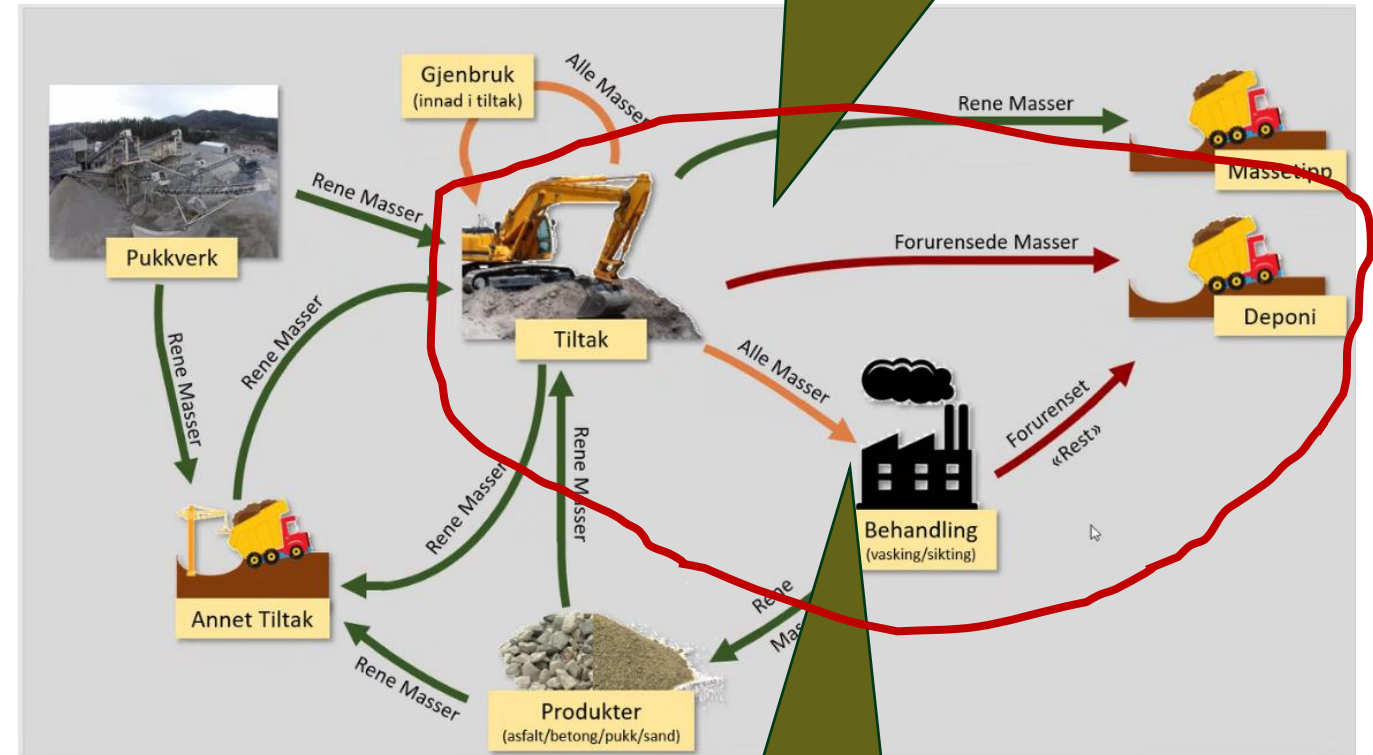
Forurenset gravemasse

Sirkulær massehåndtering

2 alternative
avfallshåndteringsmåter

1. Deponering
2. Gjenvinning
(jordvaskeanlegget)

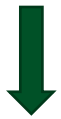
Figur fra Andreas Botnen Smebye, NGL

Forurensede masser til deponi

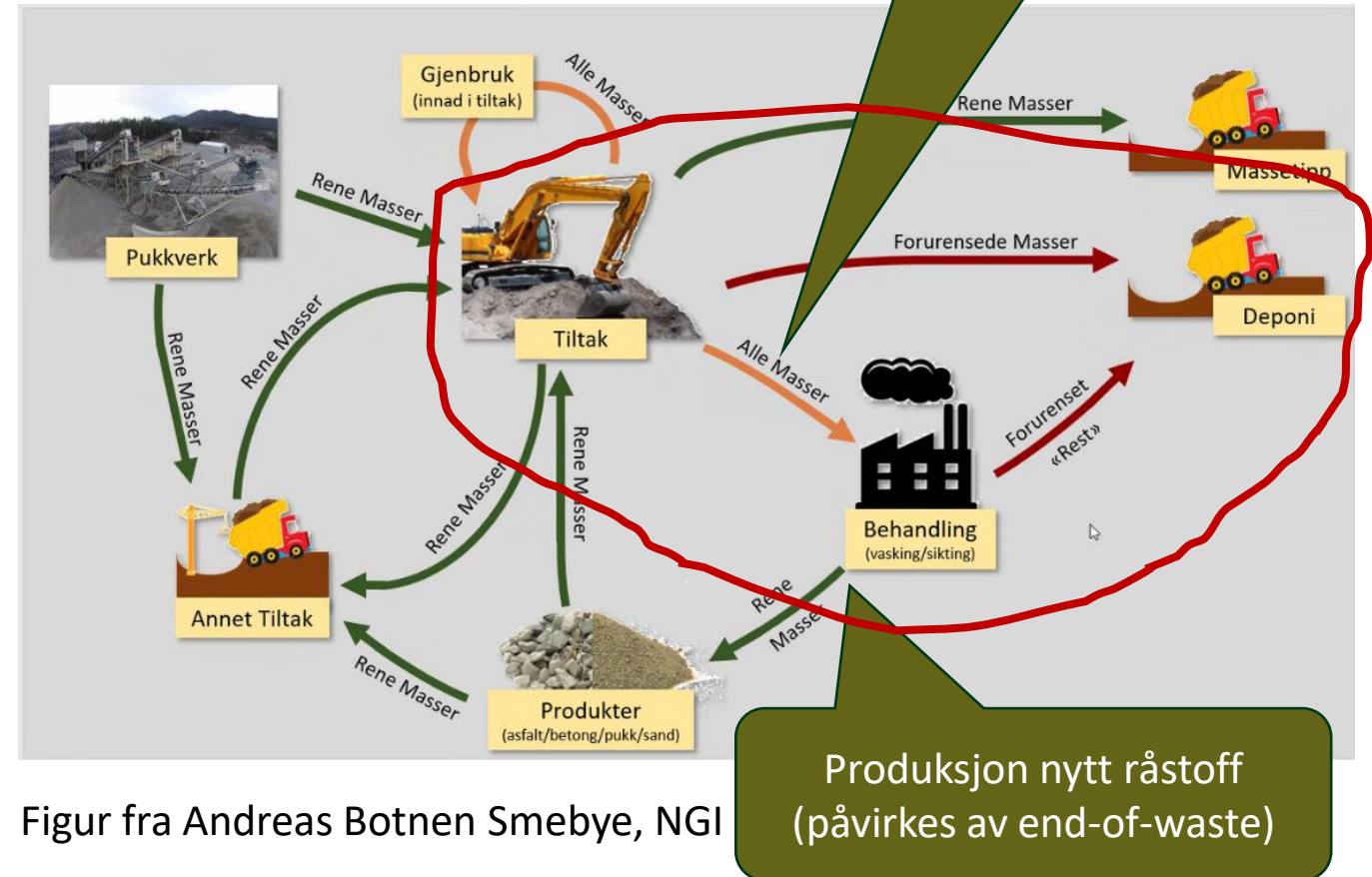
Forurensede masser til
gjenvinning i jordvaskeanlegg

Gjenvinningsalternativet dekker 2 funksjoner

1. Avfallsbehandling av forurensete masser
2. Produksjon av nytt byggeråstoff

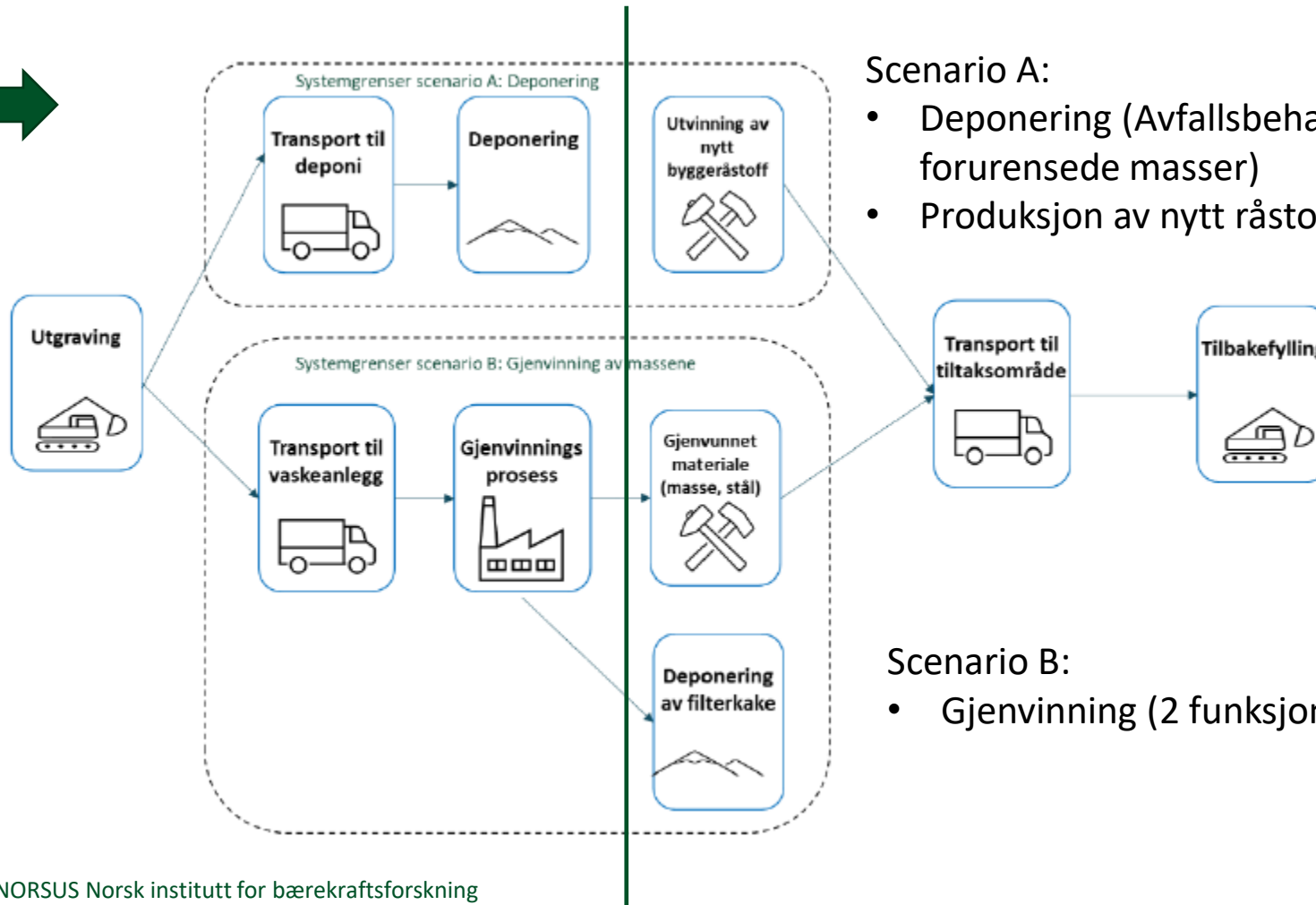
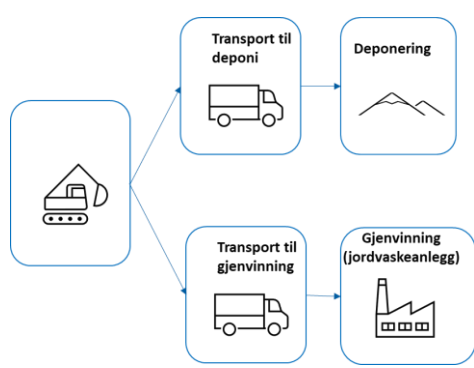

Sammenligne 2 systemer som gir de samme funksjoner til samfunnet

Figur fra Andreas Botnen Smebye, NGI

Analyserte systemer for likeverdig sammenligning (samme funksjoner til samfunnet)

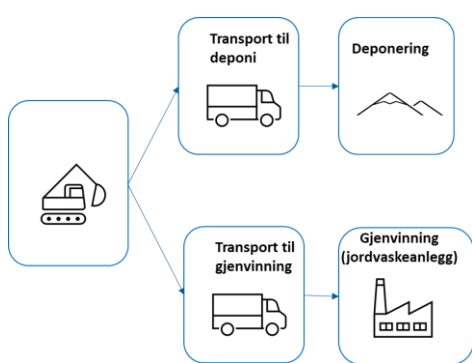

Scenario A:

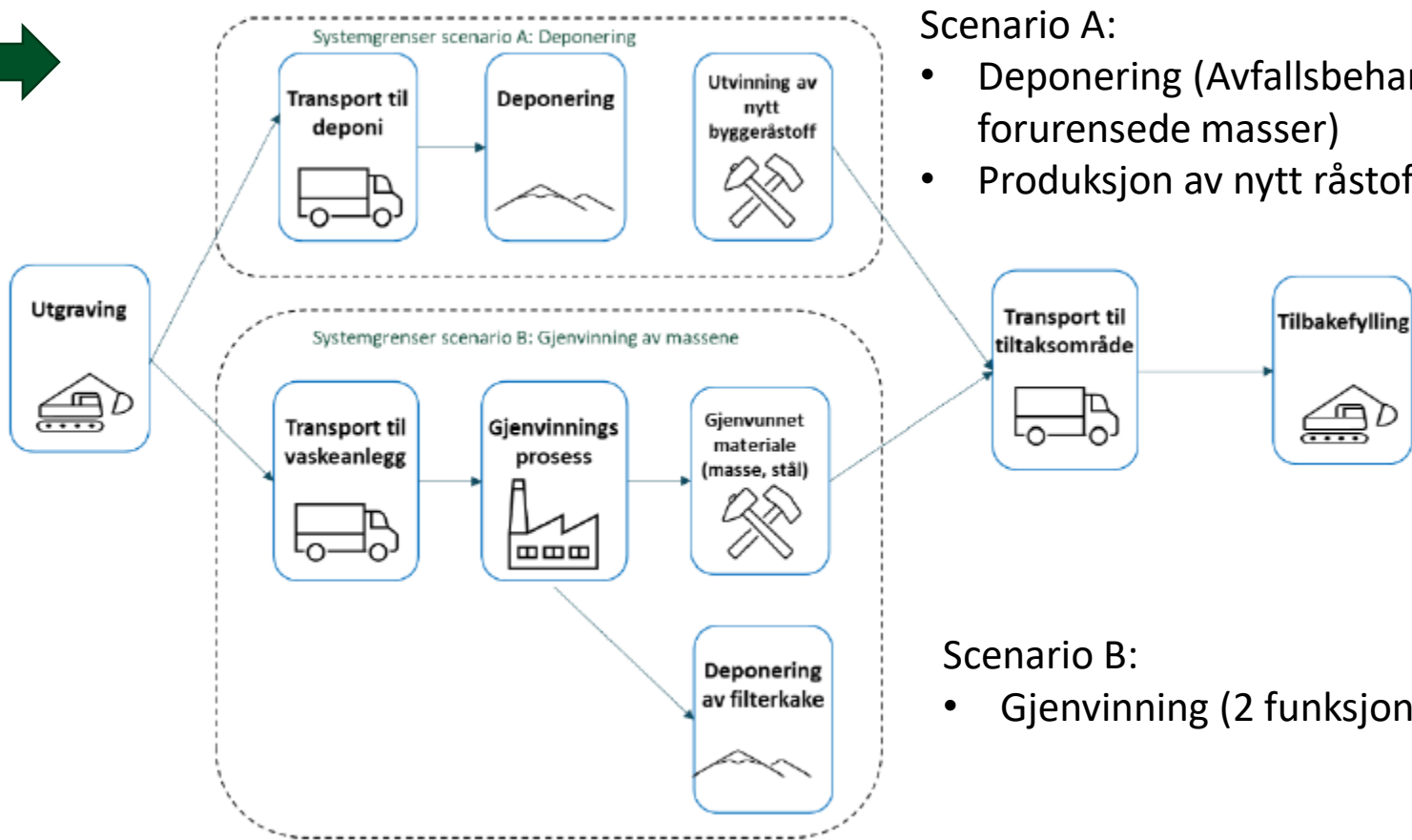
- Deponering (Avfallsbehandling av forurensede masser)
- Produksjon av nytt råstoff

Scenario B:

- Gjenvinning (2 funksjoner)

Analyserte systemer for likeverdig sammenligning (samme funksjoner til samfunnet)

Scenario A:

- Deponering (Avfallsbehandling av forurensede masser)
- Produksjon av nytt råstoff

Scenario B:

- Gjenvinning (2 funksjoner)

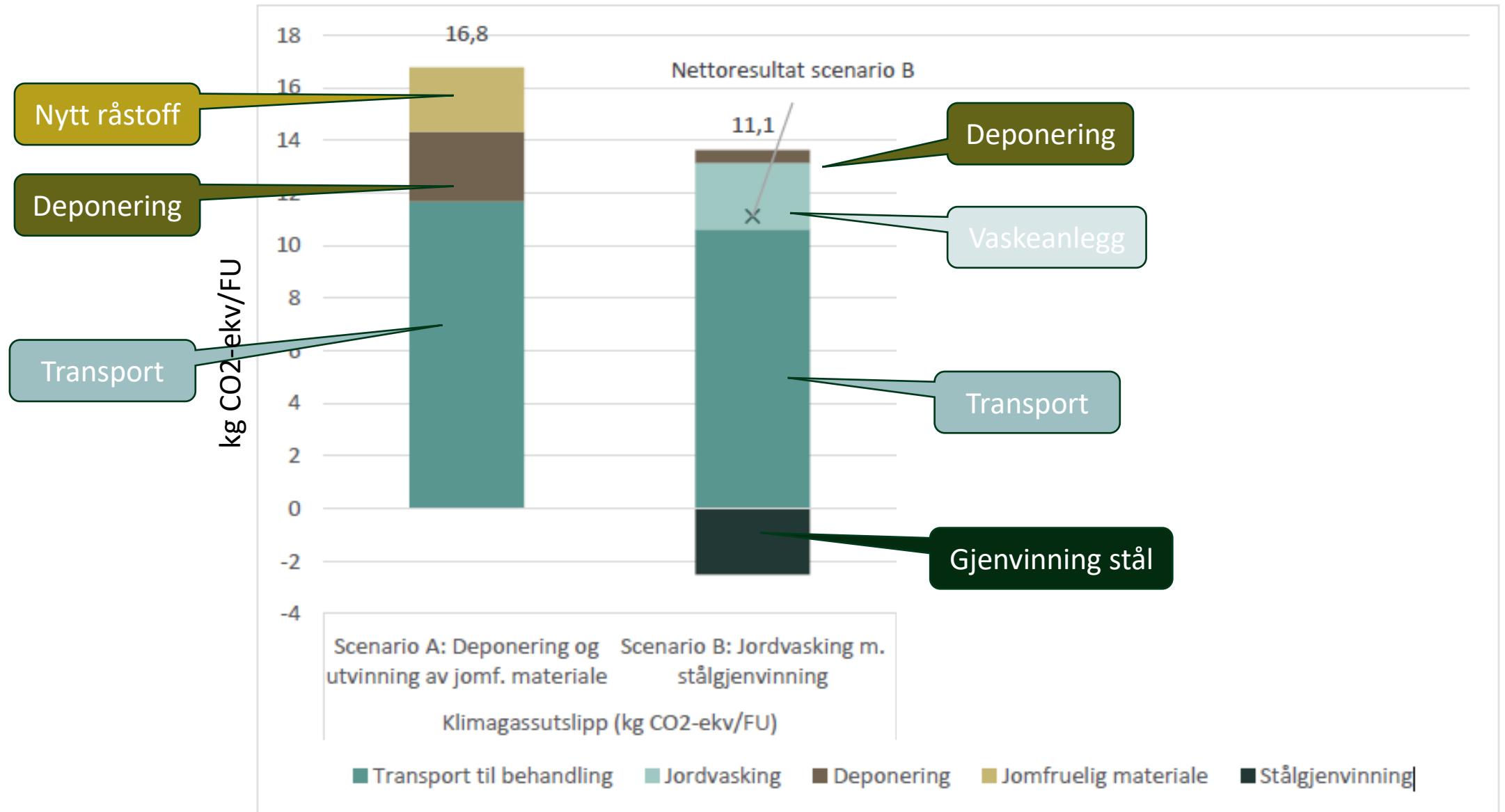
Funksjonell enhet

- Håndtering av 1 tonn forurenset gravemasse, samt tilførsel av nytt byggeråstoff med kvalitet tilsvarende gjenvunnet materiale.
  - Med forurenset gravemasse menes her utgravde sand-, stein- og pukkmasser som er vurdert til tilstandsklasse 2-5 i henhold til TA 2553

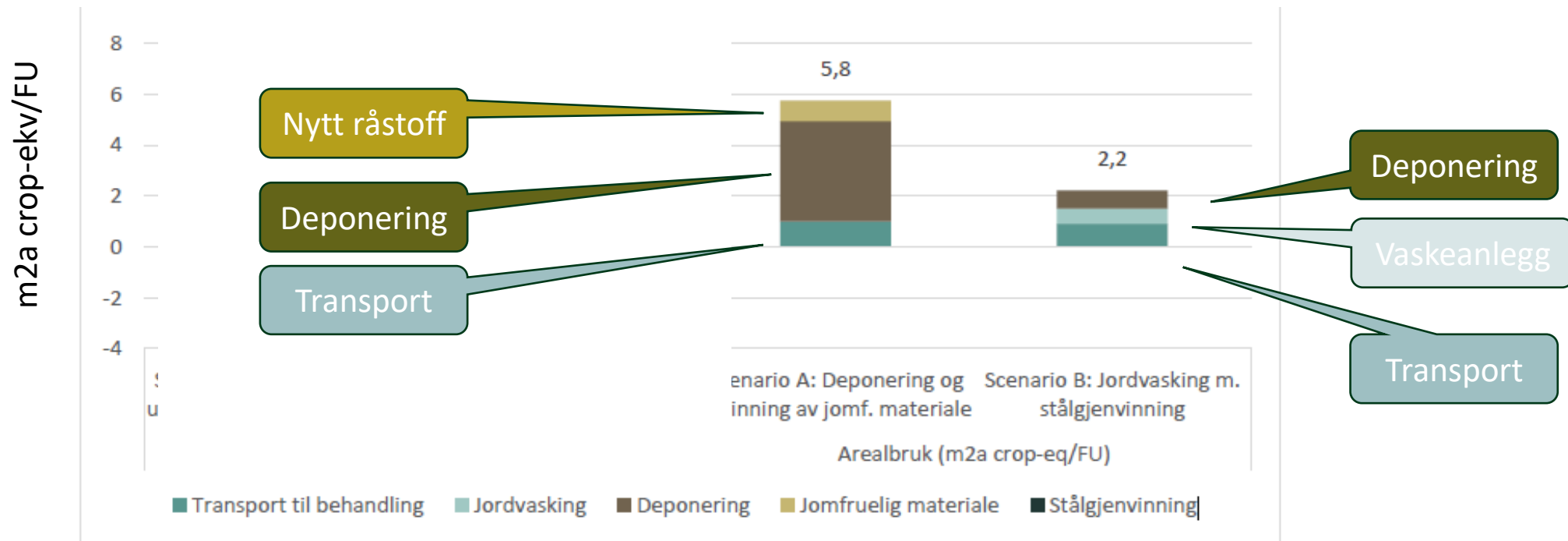

Resultater klimapåvirkning

Resultater areal

Flere case og systemer vil bli analysert i earthresQue med basis i denne metodikken.

Takk for oppmerksomheten!

Hanne Lerche Raadal

hlr@norsus.no

<https://norsus.no/en/>

NORSUS

Norsk institutt for
bærekraftsforskning

Følg oss:

<https://www.facebook.com/norsusforsk/>

www.linkedin.com/company/norsusforsk

www.twitter.com/norsusforsk